

**B.Com. Semester - 1 (CBCS) Examination**  
**Nov./Dec. -2018 (New Course)**  
**ADVANCE STATISTICS - 1(ELECTIVE-1)**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-1 (A) પ્રસારમાન એટલે શું? તેના માપો જણાવી અને સૌથી મોટું માપ પ્રસારમાનમાં કયું છે? તે જણાવો. (10)

પ્રશ્ન-1 (B) એક શહેરનાં 30 દુકાનમાં વેચાતાં દ્વિચક્રીય વાહનોની માહિતી નીચે મુજબ છે. તો મધ્યક વિચલન અને મધ્યક વિચલનનો સંબંધાંક શોધો. (10)

|                            |       |       |       |       |       |
|----------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| દ્વિચક્રીય વાહનોની સંખ્યા: | 12-16 | 17-21 | 22-26 | 27-31 | 32-36 |
| દુકાનની સંખ્યા:            | 2     | 3     | 14    | 8     | 3     |

અથવા

પ્રશ્ન-1 (A) વિષમતા એટલે શું? તેનાં પ્રકારો જણાવી અને વિષમતા શોધવા માટે કઈ કઈ રીતનો ઉપયોગ થાય છે. તે સવિસ્તાર જણાવો. (10)

પ્રશ્ન-1 (B) નીચેની માહિતી પરથી યોગ્ય રીતનો ઉપયોગ કરીને વિષમતાનો સંબંધાંક શોધો. (10)

|                   |             |     |      |       |       |       |              |
|-------------------|-------------|-----|------|-------|-------|-------|--------------|
| વેચાણ: (in '000') | Less than 4 | 4-7 | 7-10 | 10-13 | 13-16 | 16-20 | More than 20 |
| કંપનીની સંખ્યા:   | 26          | 119 | 198  | 86    | 39    | 20    | 12           |

પ્રશ્ન-2 (A) સામાયિક શ્રેણી એટલે શું? તેની ઉપયોગીતા જણાવો. (08)

પ્રશ્ન-2 (B) નીચેની માહિતી પરથી 3 વર્ષની સરેરાશ વલણ શોધો. (07)

|                   |      |      |      |      |      |      |      |
|-------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| વર્ષ:             | 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 |
| વેચાણ: (in '000') | 12   | 15   | 18   | 16   | 20   | 24   | 22   |

|                   |      |      |      |      |      |      |      |
|-------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| વર્ષ:             | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 | 1996 |
| વેચાણ: (in '000') | 25   | 28   | 26   | 30   | 34   | 32   | 34   |

અથવા

પ્રશ્ન-2 (A) વલણ એટલે શું? વલણ શોધવા માટેની જુદી જુદી પદ્ધતિઓ જણાવી અને કોઈપણ એક સમજાવો. (08)

પ્રશ્ન-2 (B) નીચેની માહિતી પરથી ન્યૂનતમ વર્ગોની રીતે સુરેખા શોધો અને વર્ષ 1992 માટે નફાની કિંમત મેળવો. (07)

|              |      |      |      |      |      |      |      |      |
|--------------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| વર્ષ:        | 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 |
| નફો (લાખમાં) | 38   | 40   | 65   | 72   | 69   | 60   | 87   | 95   |

પ્રશ્ન-3 (A) સમષ્ટિ અને નિદર્શન એટલે શું? તેનો તફાવત સમજાવો. (08)

પ્રશ્ન-3 (B) સ્તરીત નિદર્શન પદ્ધતિ એટલે શું? તેના ઉપયોગો અને મર્યાદાઓ જણાવો. (07)

અથવા

પ્રશ્ન-3 (A) નિદર્શન એટલે શું? આદર્શ નિદર્શ લેવા માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે. તે જણાવો. (08)

પ્રશ્ન-3 (B) ત્રણ કદવાળી સમષ્ટિમાં Y ચલની કિંમતો 2, 3, 4 છે. આ સમષ્ટિમાંથી બે કદનાં તમામ સરળ ચદચ્છ નિદર્શો પુરવણી રહિત નિદર્શન દ્વારા મેળવો અને નીચેના પરિણામો ચકાસો. (07)

$$(1) E(\bar{y}) = \bar{Y} \quad (2) V(\bar{y}) = \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{N}\right) s^2$$

પ્રશ્ન-4 (A) સહસંબંધ એટલે શું? સહસંબંધના પ્રકારો જણાવી અને સહસંબંધ શોધવા માટેની મુખ્ય કઈ કઈ પદ્ધતિઓ છે તે જણાવો. (08)

પ્રશ્ન-4 (B) નીચેની માહિતી પરથી X અને Y વચ્ચેનો સહસંબંધાંક શોધો. અને તે ઉપરથી સંભવિત દોષ શોધો. (07)

|   |      |      |      |      |      |      |      |      |
|---|------|------|------|------|------|------|------|------|
| X | 300  | 400  | 500  | 600  | 700  | 800  | 900  | 1000 |
| Y | 1000 | 2000 | 3000 | 4000 | 5000 | 6000 | 7000 | 8000 |

અથવા

પ્રશ્ન-4 (A) નિયતસંબંધ એટલે શું? નિયતસંબંધ મેળવવા માટે શું કામ બે રેખાઓની જરૂર પડે છે? સમજાવો. (08)

પ્રશ્ન-4 (B) બે નિયત સંબંધ રેખાઓનાં સમીકરણો  $x+6y-31=0$  અને  $2x+3y-26=0$  છે. તો તેનાં ઉપરથી બે નિયત સંબંધાંકો, બે મધ્યકો અને સહસંબંધાંક શોધો. (07)

### ENGLISH VERSION

Que-1 (A) What is meant by dispersion? Give its measurement. Which measurement is best? Why? (10)

Que-1 (B) From following information of fortnight sale of two wheelers by 30 dealers of a city find mean deviation and coefficient of M.D.

|                      |       |       |       |       |       |
|----------------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| No. of Two Wheelers: | 12-16 | 17-21 | 22-26 | 27-31 | 32-36 |
| No. of dealers:      | 2     | 3     | 14    | 8     | 3     |

OR

Que-1 (A) What is meant by skewness? Explain its types. Which methods are used to finding out skewness explain in detail. (10)

Que-1 (B) By using appropriate method find wefficient of skewness from the following data. (10)

|                  |             |     |      |       |       |       |              |
|------------------|-------------|-----|------|-------|-------|-------|--------------|
| Sales            | Less than 4 | 4-7 | 7-10 | 10-13 | 13-16 | 16-20 | More than 20 |
| No. of Companies | 26          | 119 | 198  | 86    | 39    | 20    | 12           |

Que-2 (A) What is time series? Explain its importance. (08)

Que-2 (B) From the following Information Find 3 years moving average from data. (07)

|                  |      |      |      |      |      |      |      |
|------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Year:            | 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 |
| Sales (in '000') | 12   | 15   | 18   | 16   | 20   | 24   | 22   |

|                  |      |      |      |      |      |      |      |
|------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Year:            | 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 | 1996 |
| Sales (in '000') | 25   | 28   | 26   | 30   | 34   | 32   | 34   |

OR

Que-2 (A) Explain Trend. Give different methods for finding Trends and Explain any one. (08)

Que-2 (B) Fit straight line to the data by least square method and forecast profit for year 1992. (07)

|                  |      |      |      |      |      |      |      |      |
|------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Year:            | 1983 | 1984 | 1985 | 1986 | 1987 | 1988 | 1989 | 1990 |
| Profit In lakhs: | 38   | 40   | 65   | 72   | 69   | 60   | 87   | 95   |

Que-3 (A) Explain population and sampling. Give its difference. (08)

Que-3 (B) Explain stratified sampling method. Also explain its importance and limitations. (07)

OR

Que-3 (A) What is sampling? For taking Ideal sample which method is used? Explain. (08)

Que-3 (B) Observation of population of size 3 are 2, 3, 4 from them sample of size 2 taken at random without replacement then verify the following results. (07)

$$1) E(y) = \bar{y} \quad (2) V(\bar{y}) = \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{N}\right) s^2$$

Que-4 (A) What is correlation? Explain types of correlation which methods are used for finding correlation? (08)

Que-4 (B) Find correlation coefficient and probable Error from the following data. (07)

|   |      |      |      |      |      |      |      |      |
|---|------|------|------|------|------|------|------|------|
| X | 300  | 400  | 500  | 600  | 700  | 800  | 900  | 1000 |
| Y | 1000 | 2000 | 3000 | 4000 | 5000 | 6000 | 7000 | 8000 |

OR

Que-4 (A) What is Regression? Why two lines are necessary for Regression? (08)

Que-4 (B) Two regression lines are  $x + 6y - 31 = 0$  and  $2x + 3y - 26 = 0$ . From then find two regression coefficient. Two means and correlation coefficient. (07)

\*\*\*\*\*